

Ново ниво на имплементација на ЦЕФТА-Договорот - СЛЕДУВА ЛИБЕРАЛИЗАЦИЈА НА УСЛУГИТЕ, ИНВЕСТИЦИИТЕ, ЈАВНИТЕ НАБАВКИ...

Централно-европскиот договор за слободна трговија функционира одлично и покрај одредени политички проблеми. Во либерализацијата на економијата се забележува вистинско достигнување меѓу земјите-членки. Досега е постигната целосна либерализација во трговијата кај индустријските производи, а веќе се потпишани спогодби за натамошна либерализација на земјоделски производи.

ЦЕФТА 2006 е модерен мултилатерален договор којшто добива ново ниво на имплементација преку проширување во посовистицирана фаза на либерализација. Следен чекор е либерализацијата на услугите, усогласување на регулативата за инвестиции, интелектуална сопственост, во финансискиот сектор, создавање на добавувачки синџири и инфраструктурно поврзување.

- Мотив за потпишување на Договорот за ЦЕФТА е приближувањето кон Европската унија и привлекувањето инвестиции. Затоа, земјите-потписнички мора да ја продлабочат соработката на сите полиња, смета Рената Витез, извршен директор на ЦЕФТА - Секретаријатот, со седиште во Брисел на средба со новинарите во Стопанската комора на Македонија (6.12.2012 година).

Таа нагласи дека генерална порака од кризата е дека мора да се направи се` на регионално и на национално ниво за да се подобри конкурентноста, особено во производството.

Регионалната соработка, според неа, е клуч за решавање на сите проблеми вклучително и на кризата, а осумте земји-потписнички на Договорот за ЦЕФТА треба да се стремат во иднина да се фокусираат на проширувањето на соработката и со околните земји-членки на ЕУ, Русија, Турција, земјите на ЕФТА, Украина и медитеранските земји.

- Мора да се согласиме дека сами веројатно немаме доволно капацитети и ресурси за тоа и оти ни се неопходни странски инвестиции и тоа во индустријата, а не во услугите. Во привлекувањето на инвестициите мора регионално да соработуваме, бидејќи сме мал пазар, како регион не сме конкурентни, а немаме ни евтина работна сила. Заедно мора да работиме и зашто ЕУ политички на нас гледа како на регион, потенцира Витез и додаде дека регионална соработка е едно од основните барања и во договорите за асоцијација и стабилизација со ЕУ.

ЦЕФТА е тест за подготвеност на регионот да се справи со предизвиците на единствениот ЕУ-пазар и со другите обврски што произлегуваат од членството. Во таа насока, Европската комисија, меѓународните финансиски и други институции преку многубројни проекти даваат непосредна поддршка на регионот во неговата трансформација. „Стратегијата за Југоисточна Европа 2020“ е нова поддршка што треба да го зајакне капацитет за донесување стратегии на националните и локалните власти со цел регионот побргу да се движи кон ЕУ и глобалната интеграција.

Според Витез, Цефта-Договорот, веќе ги исполни зацртаните приоритети за периодот 2008-2012, трговијата со стоки е веќе договорена, а останува да се работи на усогласувањето на нетарифните бариери.

- Тоа се бариерите кои земјите-потписнички на Договорот ги истакнуваат како проблеми во Секретаријатот на ЦЕФТА. Од нив, 60 отсто се веќе решени, 35 се во фаза на решавање, 4 се нови посочени проблеми, а 1 отсто се нерешени проблеми, - рече Витез.

- Трговијата во регионот на ЦЕФТА е урамнотежена, но пред сè е заснована на размена на земјоделските производи кои се застапени со повеќе од 40 отсто. Затоа треба да се размислува за продлабочување на индустриската размена. Кризата влијае на трговијата и предизвика нејзин пад, но се покажа дека регионалната трговија е поиздржлива од останатите видови, што значи дека има помал пад на трговијата во регионот отколку надвор од него, - рече Витез.

Со зајакнување на интеграцијата со ЦЕФТА-договорот, земјите-членки добиваат зголемен пазар, можност за подобрување на квалитетот на услугите, што треба да резултира со зголемен прилив на странски директни инвестиции.

Македонија идната година ќе претседава со поткомитетите за нетарифни и технички бариери во трговијата, и за царини и правила за потекло на ЦЕФТА, а во 2014 година ќе биде претседавач на ЦЕФТА.